

**GAFTA HAKEM KARARLARININ
TÜRKİYE'DE TENFİZ EDİLMESİ****ENFORCEMENT DECISION of GAFTA
ARBITRAL AWARDS IN TURKEY**

Yazarlar/Authors: H. Zihni Gönen LL.M., Hilal Atasoy

**I. GENEL OLARAK GAFTA
TAHKİMİ**

Uluslararası Emtia Birlikleri'nden biri olan Tahıl ve Yem Ticaret Birliği'nin ("GAFTA") tahkim hizmetinde kullanılmak üzere hazırlayıp yayınladığı kurallar, 124, 125, 126 ve 127 No'lu Tahkim Kuralları biçimde tasnif edilmiş olup bunlardan en yaygını 125 No'lu Tahkim Kurallarıdır. Bir uyuşmazlığın GAFTA Tahkimi uyarınca çözülebilmesi ve dolayısıyla anılan kurallardan birinin uygulanabilmesi için taraflar arasında yapılan sözleşmede yer verilen tahkim şartında GAFTA Tahkim Kuralları ve yargılama yetkisinin tanınmış olması gerekmektedir. Bir GAFTA sözleşmesinde tarafların aksine bir kararı yok ise İngiliz maddi ve usul hukuku uygulanır ve tahkim yeri İngiltere olacaktır.

**II. GAFTA HAKEM
KARARLARININ TENFİZİ**

Yabancı hakem kararlarının bağlayıcı etkisi yalnızca verildikleri ülke ile sınırlıdır. Bu nedenle, yabancı hakem kararlarının Türkiye'de icra edilebilmesi, işbu hakem kararlarının tenfiz edilmesine bağlıdır. Bu çerçevede GAFTA hakem kararlarının tenfizi, Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun ("MÖHUK") ve

**I. GAFTA ARBITRATION IN
GENERAL**

The arbitration rules prepared and published by the Grain and Feed Trade Association ("GAFTA"), one of the International Commodity Associations, are classified as Arbitration Rules No. 124, 125, 126, and 127 and the most common of these is the Arbitration Rules No. 125. In order for a dispute to be resolved within the scope of the GAFTA Arbitration system and therefore one of the aforementioned rules to be applied, the power of the GAFTA Arbitrators must be recognized in the arbitration clause included in the contract concluded between the parties. Unless the parties agree to the contrary in a GAFTA contract, English substantive and procedural law will apply and the place of arbitration shall be England.

**II. ENFORCEMENT DECISION
of GAFTA ARBITRAL
AWARDS**

The binding effect of arbitral awards is limited only to the country in which they were issued. For this reason, the execution of foreign arbitral awards in Turkey depends on the enforcement of these arbitral awards. In this framework, the enforcement of the arbitral awards of commodity associations is

1958 tarihli New York Sözleşmesi hükümleri çerçevesinde karara bağlanmaktadır. Yukarıda da belirtildiği üzere, aksine bir anlaşma yoksa tahkim yerinin İngiltere olması nedeniyle GAFTA hakem kararları Türk hukuku kapsamında yabancı hakem kararı niteliğindedir. Bu nedenle **GAFTA Tahkim kararlarının Türkiye’de icra edilebilmesi için MÖHUK çerçevesinde Türkiye’de tenfiz edilmesi gerekir.**

III. TENFİZ DAVASI

Tenfiz davalarında görevli mahkeme **asliye hukuk** mahkemeleridir. MÖHUK m. 60 uyarınca taraflar arasında yetkili mahkeme için bir anlaşma mevcut değilse; aleyhine karar verilen tarafın **Türkiye’deki yerleşim yeri**, yoksa sakın olduğu, bu da yoksa icraya konu teşkil edebilecek malların bulunduğu yer mahkemesi yetkili olacaktır.

Bir GAFTA Hakem kararının Türkiye’de tenfiz edilebilmesi için öncelikle hakem kararının yargılamanın yapıldığı yer hukukuna göre usulen kesinleşmiş ve icra kabiliyeti kazanmış veya taraflar için bağlayıcılık kazanmış olması gerekmektedir. Bu nedenle öncelikle usulüne uygun şekilde onanmış karar örneği ve tahkim sözleşmesi veya şartının aslı yahut usulüne uygun olarak onanmış halinin görevli ve yetkili asliye hukuk mahkemesine ibraz edilerek tenfiz davasının ikame edilmesi gerekmektedir.

Öncelikle hemen belirtmek gerekir ki, tahkim yargılamanın doğası gereği tenfiz davalarında **mahkemelerin uyuşmazlığın esasını inceleme yetkileri yoktur.** Aksi bir durum tarafların aralarındaki uyuşmazlığın bağımsız bir hakem heyeti tarafından çözülmesi iradelerine ters düşecektir. **İşte bu nedenle tenfiz engelleri sınırlı sayıdadır ve yalnızca aşağıda zikredilen sınırlı sayıdaki hususlardan oluşmaktadır.**

decided within the framework of the provisions of the Turkish Code Concerning Private International Law and Civil Procedure and the 1958 New York Convention. As stated above, unless there is a contrary agreement, GAFTA arbitral awards are in the nature of foreign arbitral awards under Turkish law, since the place of arbitration is England. **Therefore, in order for GAFTA Arbitration decisions to be enforced in Turkey, they must be enforced in Turkey within the framework of MÖHUK.**

III. ENFORCEMENT DECISION

The courts in charge of enforcement cases are the civil courts of first instance. If there is no agreement between the parties for the competent court pursuant to article 60 of MÖHUK; the court of the place of residence in Turkey of the party against whom the decision has been made, or the place where it is resident, or where the goods that may be subject to enforcement are located, shall be authorized.

In order for a GAFTA Arbitral award to be enforceable in Turkey, it must first be finalized and enforceable in accordance with the law of the place where the proceedings are held, or become binding for the parties. For this reason, first of all, the copy of the duly authorized decision and the original or duly authorized version of the arbitration agreement or arbitration clause must be submitted to the competent civil court of first instance.

First of all, it should be noted that due to the nature of arbitration proceedings, **courts do not have the authority to examine the merits of the dispute in enforcement cases.** Otherwise, it would be contrary to the will of

IV. GAFTA HAKEM KARARLARININ TENFİZ ENGELLERİ

New York Sözleşmesi m. 5 ve buna paralel olarak hazırlanan MÖHUK m. 62’de yabancı hakem kararlarının Türkiye’de tenfiz edilmesine engel teşkil edecek dolayısıyla mahkemenin bakabileceği sınırlı sayıdaki hususlar şu şekildedir:

- 1) Tahkim sözleşmesi yapılmamış veya esas sözleşmeye tahkim şartının konulmamış olması
- 2) Hakem kararı genel ahlâka veya kamu düzenine aykırı olması
- 3) Hakem kararına konu olan uyuşmazlığın Türk kanunlarına göre tahkim yoluyla çözümünün mümkün olmaması
- 4) Taraflardan birinin hakemler önünde usulüne göre temsil edilmemesi ve yapılan işlemleri sonradan açıkça kabul etmemiş olması,
- 5) Hakkında hakem kararının tenfizi istenen tarafın, hakem seçiminden usulen haberdar edilmemiş olması yahut iddia ve savunma imkânından yoksun bırakılmış olması,
- 6) Tahkim sözleşmesi veya şartı taraflarca tâbi kılındığı kanuna, bu konuda bir anlaşma yoksa hakem hükmünün verildiği ülke hukukuna göre hükümsüz olması,
- 7) Hakemlerin seçimi veya hakemlerin uyguladıkları usul, tarafların anlaşmasına, böyle bir anlaşma yok ise hakem hükmünün verildiği ülke hukukuna aykırı olması,
- 8) Hakem kararı, hakem sözleşmesinde veya şartında yer almayan bir hususa ilişkin ise veya

the parties to resolve the dispute between them by an independent arbitral tribunal. **That is why enforcement barriers are limited in number and consist only of procedural considerations.**

IV. ENFORCEMENT BARRIERS FOR GAFTA ARBITRAL AWARDS

According to Article 62 of the MÖHUK, the issues that will prevent foreign arbitral awards from being enforced in Turkey are as follows:

- 1) No arbitration agreement has been concluded or no arbitration clause has been included in the articles of association
- 2) The recognition or enforcement of the award would be contrary to the public policy of Turkey
- 3) It is not possible to resolve the dispute, which is the subject of the arbitral award, by arbitration in accordance with Turkish laws.
- 4) One of the parties has not been duly represented before the arbitrators and has not openly accepted the proceedings afterwards,
- 5) The party against whom the award is invoked was not given proper notice of the appointment of the arbitrator or of the arbitration proceedings or was otherwise unable to present his case
- 6) Arbitration agreement is not valid under the law to which the parties have subjected it or, failing any indication thereon, under the law of the country where the award was made
- 7) The composition of the arbitral authority or the arbitral procedure was not in accordance with the

sözleşme veya şartın sınırlarını aşıyor olması,

- 9) Hakem kararı tâbi olduğu veya verildiği ülke hukuku hükümlerine veya tâbi olduğu usule göre kesinleşmemiş yahut icra kabiliyeti veya bağlayıcılık kazanmamış olması veya verildiği yerin yetkili mercii tarafından iptal edilmiş olması,

Her ne kadar MÖHUK'un ilgili maddeleri New York Sözleşmesi esas alınarak hazırlanmışsa da ispat külfeti bakımından önemli bir farklılık bulunmaktadır. Şöyle ki, hakem kararının tenfiz edilmesini engellemek isteyen taraf yukarıdaki hususları ispat edecektir. Ancak sadece;

- **Tahkim sözleşmesi yapılmamış olması veya esas sözleşmeye tahkim şartı konulmamış olması,**
- **Hakem kararlarının genel ahlaka veya kamu düzenine aykırı olması,**
- **Hakem kararına konu olan uyuşmazlığın Türk kanunlarına göre tahkim yoluyla çözümünün mümkün olamaması,**

durumlarını mahkeme resen inceler ve aksinin ispatı tenfiz talebinde bulunan tarafa aittir.

V. TENFİZ DAVASINDA İHTİYATİ TEDBİR/İHTİYATİ HACİZ KARARI VERİLMESİ:

GAFTA Hakem kararlarının tenfizi için açılan davanın öncesinde veya bu dava sırasında taraflardan birinin mahkemeden ihtiyati tedbir veya haciz talep edip edemeyeceği ne MTK ne de MÖHUK'da düzenlenmiştir. Ancak Yargıtay 15. Hukuk

agreement of the parties, or, failing such agreement, was not in accordance with the law of the country where the arbitration took place; or

- 8) The subject matter of the difference is not capable of settlement by arbitration under Turkish Law; or
- 9) The award has not yet become binding on the parties, or has been set aside or suspended by a competent authority of the country in which, or under the law of which, that award was made.

Although the relevant articles of the MÖHUK have been prepared on the basis of the New York Convention, there is a significant difference in terms of the burden of proof. The party that wants to prevent the enforcement of the arbitral award will prove the above issues. However, the Court examines ex-officio the following objections and the burden of proof of the contrary rests with the party requesting the enforcement:

- **That the arbitration agreement has not been concluded or,**
- **The recognition or enforcement of the award would be contrary to the public policy of that country.**
- **The subject matter of the difference is not capable of settlement by arbitration under Turkish Law.**

V. INTERIM RELIEF/PROVISIONAL ATTACHMENT DECISIONS IN ENFORCEMENT DECISIONS

Dairesi¹ bir yabancı mahkeme kararı Türkiye’de tenfiz edilmedikçe mahkemelerin bu yabancı mahkeme kararına dayanarak ihtiyati haciz karar veremeyeceğine hükmetmiştir.

Bunun yanında, Akhisar 1. Asliye Hukuk Mahkemesi: “(...) *Tenfiz kararı kesinleşmeden ifa edilemez ise de bu karara dayanarak ihtiyati haciz istenebilir çünkü ihtiyati haciz kararı ile sadece borçlunun mal ve haklarına geçici olarak el konulmaktadır (...)*”² demek suretiyle tenfiz davası sonuçlanmadan da ihtiyati tedbir kararı verilebileceğini ifade etmiştir.

Her ne kadar yeknesak bir uygulama bulunmasa da yabancı hakem kararı tenfiz aşamasındayken henüz Türkiye’de kesinleşmiş bir karar niteliğinde olmadığından ihtiyati tedbir kararı çok nadiren verilebilmektedir. Bir başka deyişle, tenfiz aşamasında ihtiyati tedbir kararı verilmemesidir ancak çok istisnai durumlarda bu kararın verildiği görülmüştür.

VI. TENFİZ KARARINA KARŞI İTİRAZ

Tenfiz isteminin kabulü veya reddi kararına karşı kanun yolu açıktır. MÖHUK m. 61’in m. 57’ye yaptığı atıf neticesinde Hukuk Muhakemeleri Kanunu (“HMK”) genel hükümleri uygulanacaktır. Bu durumda asliye hukuk mahkemesinin verdiği tenfizin kabulü/reddi kararına karşı hem istinaf hem de temyiz yolu açıktır.

Tenfiz kararına itiraz etmek isteyen taraf Bölge Adliye Mahkemesine başvurabilecektir. Daha sonrasında Bölge

Before or during the enforcement decision of GAFTA Arbitral awards, neither the MTK nor the MÖHUK have regulated whether a party can request an interim injunction or attachment from the court. However, the 15th Civil Chamber of the Court of Cassation has ruled that unless a foreign court decision is enforced in Turkey, the courts cannot issue a provisional attachment based on this foreign court decision³.

Besides this, Akhisar 1st Civil Court of First Instance stated that by saying “(...) *Even if the enforcement decision cannot be executed before it is finalized, a provisional attachment may be requested based on this decision because only the debtor's property and rights are temporarily seized with the provisional attachment decision. (...)*”⁴, an interim injunction could be given before the enforcement case was concluded.

Although there is no uniform application in this regard yet, while the foreign arbitral award is at the enforcement stage, interim relief can be given very rarely, since it is not a finalized decision in Turkey yet. In other words, an interim injunction decision is not given at the enforcement stage, but it has been observed that this decision is made in very exceptional cases.

VI. APPEAL OF ENFORCEMENT DECISION

There is a chance of appeal for the acceptance or rejection of enforcement decisions. The general provisions of the Code of Civil Procedure (“HMK”) will be applied as a result of the reference from Article 61 of

¹ Yargıtay 15. Hukuk Dairesi, 21.01.2015 T., 2014/7100 E., 2015/363 K.

² Akhisar 1. Asliye Hukuk Mahkemesi, 15.01.2014, 2014/106 D.

³ 15th Civil Chamber of the Court of Cassation, 21.01.2015 T., 2014/7100 E., 2015/363 K.

⁴ Akhisar 1st Civil Court of First Instance, 15.01.2014, 2014/106 D.

Adliye Mahkemesi'nin kararının temyizinde ise Yargıtay Hukuk Dairesi görevli olacaktır.

VII. YARGILAMA MALİYETLERİ

Yabancı veya Türkiye'de mutad meskeni olmayan Türk vatandaşı davacı Türkiye'de açtığı tenfiz davasında teminat yatırmak zorundadır. Bununla birlikte taraf ülkeler arasında teminat istenmemesine dair ikili anlaşma bulunması halinde söz konusu anlaşmaya istinaden teminat talep edilmeyebilecektir.

Bunun yanında tenfiz davasında esas hakkında karar verilmediğinden nispi harca değil maktu harca tabi olacaktır.

VIII. İCRANIN GERİ BIRAKILMASI

Hakem kararları tenfiz edilmekle icra hale gelir ancak itiraz yolu ile istinafa başvurulması ve/veya daha sonra Yargıtay da hakem kararının temyiz edilmesi durumlarında teminat verilmek suretiyse icranın geri bırakılmasının talep edilmesi mümkündür.

HMK'nın hakem kararlarının iptaline ilişkin 439. maddesinin 4. fıkrasında "**Hakem kararına karşı iptal davası açılması kararın icrasını durdurmaz. Ancak taraflardan birinin talebi üzerine hükmolunan para veya eşyanın değerini karşılayacak bir teminat gösterilmek şartı ile kararın icrası durdurulabilir.**" ifadesine yer verilerek iptal davası süresince icranın geri bırakılabileceğini ifade ederken aynı maddenin 6. fıkrasında kanun koyucu yalnızca "**Temyiz, kararın icrasını durdurmaz**" ifadesine yer vererek bölge

MÖHUK to Article 57 of MÖHUK. In this case, objection to both the court of appeal and court of cassation is available against the decision of acceptance/rejection decision of enforcement by civil court of first instance.

The Party who wants to object the decision shall appeal it to the Regional Court of Justice and Court of Cassation afterwards.

VII. LITIGATION COSTS

The claimant who is not a Turkish citizen or Turkish citizen who does not have a habitual residence in Turkey is obliged to deposit collateral in order to initiate an enforcement decision. However, if there is a bilateral agreement on the non-collateral to the countries, the collateral may not be requested.

Additionally, this decision will be subject to the fixed fees, not proportional fees since the civil court of first instance is not examining the merits of the dispute.

VIII. SUSPENSION OF EXECUTION

Arbitral awards become executable after the acceptance of the enforcement decision. However, it is possible to request suspension of execution when the decision of civil court of first instance objected by applying to the Regional Court of Justice or Court of Cassation afterward.

In the 4th paragraph of the 439th article of the HMK regarding the annulment of the arbitral awards, it is stated that the execution can be suspended during the annulment case by saying "**Filing an action for annulment against the arbitrator's decision does not stop the execution of the decision. However, upon the request of one of the parties, the**

adliye mahkemesinin verdiği karar hakkında temyiz mercisi tarafından icranın geri bırakılması kararı verilemeyeceği ve icranın durmayacağı açıkça belirtmiştir.

439. maddenin 4. fıkrasından farklı olarak 6. fıkranın bu haliyle kabul edilmesinin bir bilinçli susma olduğuna şüphe yoktur. Bu durum gerek kanun gerekçesinde gerekse de doktrinde de bu haliyle kabul edilmektedir.

HMK m. 439 gerekçesinde temyiz ve temyizde icranın geri bırakılmasına ilişkin olarak; **"Altıncı fıkrada, temyiz incelemesinin iptal sebepleri ile sınırlı olması prensibi kesin bir şekilde belirtilerek, Yargıtay'daki incelemenin, iptal sebeplerini genişletici bir şekilde yapılmasının önüne geçilmek istenilmiştir. Tahkim kurumuna sürat kazandırmak ve bu suretle kurumun teşviki için, temyiz aşamasında kararın icrasının durdurulmasının önüne geçilmiştir. Hakem kararına ilişkin olarak yetkili ilk derece mahkemesi de bir iptal sebebi görmemiş ise artık temyiz aşamasında karar icra edilmelidir."** İfadelerine yer verilmiştir.

Şu hâlde temyiz süresince İİK 36 kapsamında icranın durmayacağı, bu sebeple hakem kararının iptaline ilişkin davada, icranın geri bırakılması kararının verilmesi halinde, geri bırakma kararın ancak iptal davasında karar verilinceye kadar verilebileceği açıktır. Zira temyizde icrayı geri bırakma imkânı bulunmazken "temyiz etme süresinde" de icranın geri bırakılmayacağı değerlendirilmektedir.

Bununla birlikte hakem kararlarının iptali konusunda uzman bir istinaf ve Yargıtay dairesinin atanmamış olması nedeniyle çoğu durumda temyiz aşamalarında yetkili icra mahkemeleri icranın geri bırakılması kararları verebildiği görülmektedir.

execution of the decision may be suspended, provided that security is presented to cover the value of the money or property.". In the 6th paragraph of the same article, the legislator only included the expression "Appeal does not stop the execution of the decision" and clearly stated a decision of suspension of execution by the Court of Cassation concerning the decision by the Regional Court of Justice cannot be given and the execution shall not be suspended.

There is no doubt that accepting the 6th paragraph as it is, unlike the 4th paragraph of the 439th article, is a deliberate silence. This situation is accepted both in the law's preamble and in the doctrine as it is.

According to preamble of Article 439 of HMK: ***"In the sixth paragraph, the principle that the appeal review is limited to the reasons for annulment is clearly stated, and it is aimed to prevent the review at the Court of Cassation from being carried out in a way that expands the reasons for annulment. In order to speed up the arbitration institution and thus to encourage the institution, the suspension of execution of the decision at the appeal stage was prevented. If the competent court of first instance has not seen a reason for annulment regarding the arbitral award, the decision must now be executed at the appeal stage."***

In that case, it is clear that the execution will not be suspended within the scope of İİK 36 during the appeal period, and therefore, in the case of annulment of the arbitral award, if the decision to suspend the execution is given, the suspension decision can only be made until the decision is made in the annulment case. Because, while there is no opportunity to suspend the execution in the appeal, it is

IX. SONUÇ

GAFTA Hakem Kararlarının Türkiye’de icra edilebilmesi için tenfiz davası açılması gerekmektedir. Bu tenfiz davasında asliye hukuk mahkemesinin yapacağı inceleme usulü nedenlerle sınırlıdır. Tenfiz edilmesini engelleyen nedenler MÖHUK m. 62 ve New York Sözleşmesi m. 5’de sınırlı olarak sayılmıştır.

Türk mahkemelerinin GAFTA Hakem kararlarının tenfizi için açılan davalarda tutumu incelendiğinde büyük oranda tahkim doğasına uygun bir yaklaşım benimsemiştir. Ancak yine de her olayın özelliklerinin ve durumun şartlarının farklılık gösterebileceği göz önüne alındığında başlatılan bir tenfiz davası için profesyonel bir hukuki destek almanızı önermekteyiz.

Gönen Hukuk Bürosu; başta GAFTA tahkim kararlarının takibi ve tenfizi konusunda ciddi bilgi birikimi ve tecrübeye sahip uluslararası bir hukuk ofisi olarak, GAFTA Tahkimi ve diğer tahkim davalarında müvekkillerine hızlı ve güvenilir hizmet sağlamaktadır.

considered that the execution will not be postponed during the "appeal period".

However, due to the fact that an expert appellate and Supreme Court chamber has not been appointed on the annulment of arbitral awards, in most cases, it is seen that the competent enforcement courts can decide to postpone the execution in the appeal stages.

IX. CONCLUSION

Enforcement must be initiated in order for a GAFTA Arbitral award to be enforced in Turkey. In this action, the examination of the civil court of the first instance is limited to procedural issues. Enforcement barriers are regulated in Article 5 of the New York Convention and Article 62 of MÖHUK limitedly.

When the attitude of Turkish high courts in the cases initiated for the enforcement of GAFTA Arbitral awards is examined, it has adopted an arbitration-friendly approach. However, considering that the circumstances of the case may vary, we recommend that you seek professional legal support for an enforcement procedure that is initiated.

Gönen Law Office as an international law firm with great knowledge and experience in Arbitration provides fast and reliable service to their clients in GAFTA arbitration and other arbitration cases.

KAYNAKÇA

- 1958 New York Sözleşmesi İlgili hükümleri
- Ceyda Süral, Hakem Kararlarının İcrası ve İptal Davası, 9 Eylül Hukuk Fakültesi Dergisi, 2015
- GAFTA, Guide to General Produce Arbitration and Appeals, 2008
- Hukuk Muhakemeleri Kanunu ilgili hükümleri
- Melis Sılacı Korkmaz, *New York Konvansiyonu Uyarınca Tahkim Anlaşmasının Geçerliliği ve Ehliyet*, Oniki Levha Yayıncılık, İstanbul.
- Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku İlgili Hükümleri
- Prof. Dr. Adnan Deynekli, *Yabancı Hakem Kararlarının Türkiye'de Tanınması ve Tenfizinde Karşılaşılan Sorunlar*, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 16, Özel Sayı 2014, s. 105-122 (Basım Yılı: 2015)